

[Jens Thomsen.]

de Principper, man følger i det foreliggende Lovforslag, maa man gaa ud fra, at han vilde holde Tjenestemændene fuldstændig skadesløse for en saadan Udgift og i Tilgift give dem 17½ Mill Kr. Hvis Finansministeren blev Landbrugsminister og viste samme Hensyn mod Bønderne, som han nu viser mod Tjenestemændene, blev Spørgsmaalet naturligvis, om de 4 store Partier ogsaa vilde vise samme Hensyn mod Landbruget, som de nu viser mod Tjenestemændene, saa Ministerens Forslag kunde gennemføres. Ved at betragte Partiernes manglende Hensyntagen til de Krav, som Landbrugets Organisationer har fremsat, har man god Grund til at nære sine Tvivl derom.

Jeg vil gerne rette nogle bestemte Spørgsmaal til den højtærede Finansminister angaaende det almindelige Løniveau.

Anser Finansministeren ikke en Regulering af Tjenestemandslønningerne efter Kapitelstakstsystemet for at være en naturlig og sund Regulering?

Nu er Forholdet jo det, at Priserne for de vigtigste af Landbrugets Salgsvarer ikke ligger langt over de Priser, der var gældende før 1914, og jeg vil derfor gerne spørge Finansministeren: Hvor stor vilde Tjenestemændenes Lønnedgang blive, hvis de samlede Lønningsudgifter skulde stilles i Forhold til Lønningerne, der var gældende før 1914, med samme procentvise Stigning, som Landbrugsprodukterne har opnaaet? Jeg tror ikke, at Lønningerne kan sættes ned i et tilsvarende Forhold til 1914-Lønningerne, men det vilde være værdifuldt for alle Parter at faa en saglig Oplysning om disse vigtige Forhold. Naar Lønninger og andre Udgifter ikke kan sættes ned, saa de kommer til at staa i et rimeligt Forhold til Priserne paa Jordens Produkter, der jo i Virkeligheden bestemmer Leveniveauets Højde, ja, saa maa Priserne paa de almindelige Landbrugsprodukter hæves, saa de kommer til at staa i et rimeligt Forhold til de nuværende Lønninger. Og jeg vil der gerne stille mit tredje Spørgsmaal til Ministeren: Hvor stor en Prisstigning skal der gennemføres for at faa Priserne til at svare til de nugældende Lønninger? Jeg maa formode, at Ministeren har Kendskab til Forholdet mellem de nuværende Lønninger og dem, der var gældende i Tiden 1909—14, og han vil da være i Stand til at besvare mine Spørgsmaal.

Der er mange Landmænd, der under de nuværende Arbejdsforhold trods Flid, Dygtighed og Sparsommelighed ikke kan

tjene det nødvendige til sig og sine, og de kan vanskeligt forstaa Nødvendigheden af at give Tjenestemændene 17½ Mill. Kr. mere, end Lønningsloven berettiger dem til at faa, og Bondepartiet er af den Opfattelse. . . .

Formanden: Jeg tillader mig at gentage den Henstilling, jeg gjorde til ærede Medlemmer for et Øjeblik siden, og jeg ønsker at føje til, at hvis ikke det lykkes at faa tilvejebragt nogenlunde Ro i Salen, maa jeg forsøge gennem en Afbrydelse af Forhandlingerne at give de Medlemmer, der ikke mener at kunne undlade højkrøstet Samtale, Lejlighed til at komme ud af Salen.

Jens Thomsen: . . . og Bondepartiet er af den Opfattelse, at der skulde tilvejebringes rimelige Arbejdsvilkkaar for Landbruget, før der gives større Lønninger, end Tjenestemandsløven forudsætter. Mit Parti kan derfor ikke medvirke til det foreliggende Lovforslags Gennemførelse.

Finansministeren (V. Buhl): Jeg takker de ærede Ordførere, som har givet deres Tilslutning til det foreliggende Lovforslag.

Til det ærede Medlem Hr. Søren P. Larsen, som rejste Spørgsmaalet med Hensyn til Pristallet, skal jeg paa nærværende Tidspunkt kun sige dette, at jeg skal have min Opmærksomhed henvendt paa de Forhold, som det ærede Medlem fremdrog.

Det ærede Medlem Hr. Jens Thomsen talte om, at Staten, hvis Statens Tjenestemænd kom ud for et Tab paa 100 Mill. Kr., som Bønderne nu er kommet ud for, eller skal være kommet ud for ved Mund- og Klovesygen, næppe vilde undlade at komme Tjenestemændene til Hjælp. Ja, jeg ved nu ikke, hvordan Statens Tjenestemænd skulde komme ud for en Driftsrisiko af den Beskaffenhed, som der her er Tale om. Forholdet er det, at Statstjenestemænd er jo Statstjenestemænd, og jeg ved ikke, naar man nu taler om, at Landbruget skal stilles lige med Tjenestemændene, om man ønsker, at Landbruget skal organiseres som Statslandbrug med Statstjenestemænd, for det maatte ganske simpelt være Konsekvensen af det ærede Medlems Betragtning. Man kan ikke opretholde en Tilstand i Landbruget, som er baseret paa selvstændig Virksomhed, og samtidig kræve, at Staten til enhver Tid og i alle Forhold skal træde ind og dække Landbrugets Risiko. Enten driver man selvstændigt Erhverv, eller ogsaa er man Tjenestemand. Tjenestemændene har ikke Chancen i de Tider, hvor det gaar særlig godt;